

Książkowe zawody

Iluminator i miniaturzysta

W dawnych czasach artysta a zarazem rzemieślnik - rysownik i malarz - zajmujący się ozdabianiem rękopisów i pierwszych książek drukowanych. Ręcznie ozdabiał każdy egzemplarz księgi. Iluminator tworzył proste ozdobniki, obramowania stron, rysował inicjały, czyli ozdobne pierwsze litery rozdziałów. Miniaturzysta to ilustrator, który tworzył kolorowe, skomplikowane ilustracje w dawnych księgach i kodeksach.

Zecer

Pracownik drukarni, który ręcznie, a później maszynowo układał całe strony z czcionek (i dodatkowych elementów do odbijania ilustracji). Pierwotnie zecer sam wykonywał czcionki, czyli coś w rodzaju metalowych stempelków z literami, następnie układał z nich w liniach całe wyrazy i zdania, które układały się w strony. Tak złożone strony pokrywano farbą drukarską i odbijano na papierze. W późniejszym okresie zecer składał tekst maszynowo. Zecerzy musieli być nie tylko sprawni manualnie, ale także szybko i dokładnie czytać tekst w odbiciu lustrzanym. Obecnie skład odbywa się w komputerze i nie zajmują się już tym zecerzy.

<https://www.youtube.com/watch?v=qCWbFtYmqOw>

Drukarz

Osoba zajmująca się drukowaniem książek, gazet, przy czym warto zaznaczyć, że obecnie drukarnie drukują również opakowania produktów, reklamy i wiele innych. Dawniej drukarz pokrywał za pomocą skórzanych tamponów farbą drukarską przygotowaną przez zecera formę drukarską, a następnie odbijał ją za pomocą prasy drukarskiej na papierze. W książki łączył zadrukowane strony introligator. Obecnie drukarnie są całkowicie zmechanizowane. Z przygotowanych przez grafików plików tworzą komputerowo formy drukarskie, drukują, a następnie, w zależności od potrzeb, łączą strony za pomocą kleju, zszywek lub nici, oprawiają książki, wykrawają za pomocą specjalnych wykrojników papierowe elementy różnych opakowań, zabawek, składają ulotki.

<https://www.youtube.com/watch?v=6krj9n-xxvs>

Wydawca

Osoba (albo grupa osób tworzących wydawnictwo), zajmująca się wydawaniem książek. Podejmuje decyzje jakie książki chce wydać, kupuje prawa do wydania

książki od autorów lub zleca autorom napisanie książki na jakiś temat. Wydawca zleca też przygotowanie książki do druku oraz druk, zajmuje się promocją i sprzedażą książek do księgarń. Wydawca ponosi ryzyko finansowe związane z wydaniem książki. Jeśli książka się nie sprzeda, wydawca straci zainwestowane pieniądze.

Introrigator

Dawniej rzemieślnik zajmujący się oprawianiem książek. Introrigator projektował i wykonywał okładki z drewna, skóry, tkanin, później tektury i kartonu. Okładki mogły być proste lub pięknie wykonane, tłoczone, złoczone, malowane. Zadaniem introrigatora było również zszycie książki i przymocowanie jej do okładki. Obecnie introrigatorów-rzemieślników jest niewielu, oprawiają oni tylko wyjątkowe książki, pracują również w większych bibliotekach. Współczesne książki oprawiane są maszynowo w drukarniach. Obecnie duża część książek ma miękkie okładki i jest klejona, a nie szyta.

<https://www.youtube.com/watch?v=s1k2yOh2JH4>

Bibliotekarz

Osoba pracująca w bibliotece. W zależności od wielkości biblioteki praca bibliotekarza może się różnić - inaczej wygląda w małej bibliotece szkolnej czy osiedlowej, a inaczej w liczącej kilka milionów pozycji. Zadaniem bibliotekarzy jest gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie czytelnikom książek, czasopism i innych wydawnictw oraz promowanie czytelnictwa. Obecnie bibliotekarze do kontroli nad księgozbiorem wykorzystują specjalne programy komputerowe, które zastępują papierowe katalogi. Biblioteki to również centa kultury, dlatego bibliotekarze organizują różnego rodzaju spotkania, warsztaty, wystawy, a także pozyskują pieniądze na te działania oraz na zakup nowych książek.

Księgarz

Osoba prowadząca lub pracująca w księgarni. Warto odróżnić księgarza, który śledzi nowości wydawnicze, czyta wiele książek, recenzji, czasopism o książkach i blogów i potrafi doradzić czytelnikowi od pracownika księgarni, który jest w pewnym sensie sprzedawcą i magazynierem - szczególnie, jeśli pracuje w ogromnej księgarni internetowej i nie ma bezpośredniego kontaktu z klientami.

Recenzent lub krytyk literacki

Osoba pisząca o książkach dla prasy lub serwisów internetowych, nagrywająca programy w radiu, telewizji, internecie. Recenzent czyta nowości, opisuje je i ocenia, czasem przeprowadza także wywiady z twórcami, pisze większe analizy, artykuły podsumowujące, a czasem krótkie notatki o nowościach wydawniczych. Recenzent sam powinien świetnie pisać lub wypowiadać się o książkach, a

jednocześnie dobrze orientować się w literaturze i szerzej - w kontekstach kultury. Recenzenci zwykle specjalizują się w jakiejś dziedzinie, np. literaturze dziecięcej, literaturze historycznej, literaturze słowiańskiej.

Korektor tekstu

Dawniej osoba, która wyłapywała błędy (np. literówki, błędy ortograficzne, interpunkcyjne) w próbnym wydruku i nanosiła poprawki, korzystając z ustalonych znaków korektorskich po to, by zecer mógł poprawić matrycę tekstu do druku. Obecnie korekta wykonywana jest w plikach tekstowych, np. w Wordzie za pomocą narzędzia „Śledź zmiany”.

Antykwariusz

Księgarz, który handluje książkami z drugiej ręki. Kupuje i sprzedaje używane książki. Często ma do czynienia z wartościowymi, zabytkowymi publikacjami. Antykwariusz musi umieć oszacować wartość książki, rozpoznać białe kruki, czyli książki bardzo rzadkie i cenne. Antykwariusz jest więc również historykiem, ma wiedzę na temat historii książek, specyfiki różnych wydawnictw.

Ghost writer, czyli pisarz widmo

Osoba, która pisze książkę w czyimś imieniu, np. celebrytów, którzy chcą opublikować swoją biografię lub wspomnienia, a sami nie mają talentu literackiego. Czasami rola pisarza widmo ogranicza się do napisania na nowo historii spisanej przez kogoś innego, czasem pisze on samodzielnie książkę na podstawie rozmów ze zleceniodawcą. Autor widmo nie ujawnia swojego nazwiska na okładce książki, gdzie pojawia się nazwisko zamawiającego tekst.

Ilustrator

Osoba, która tworzy ilustracje do książek, a także projektuje okładki. Czasem, szczególnie w książkach dla dzieci, ilustracje są równie ważne jak tekst, bywają nawet ważniejsze od tekstu. Ilustrator jest wówczas twórcą książki na równi z autorem tekstu, czyli pisarzem. Dzięki nowym ilustracjom nawet stare książki nabierają nowego wyrazu. Wyjątkowymi ilustratorami są autorzy komiksów oraz picturebooków, czyli książek obrazkowych.

Grafik i składacz.

Osoba odpowiedzialna za ułożenie tekstu w książce, wstawienie ilustracji, wybór kroju liter do tekstu i tytułów rozdziałów. Grafik czasem również projektuje okładki (wtedy, gdy nie robi tego ilustrator). W swojej pracy

wykorzystuje programy do składu tekstu oraz programy graficzne.
Przygotowuje książkę do druku.

Tłumacz

Osoba, która przekłada tekst z innego języka. Tłumacz nie tylko musi znać biegle język obcy, ale również doskonale władać językiem ojczystym, na który przekłada tekst książki. Tłumacz powinien w dodatku mieć talent literacki. Tłumaczenie literatury jest wyzwaniem, gdyż tekst należy przełożyć wiernie, ale jednocześnie tak, by oddać ducha oryginału. Szczególnie trudna w przekładzie jest poezja.

Pisarz

Osoba, która pisze książkę. Praca pisarza łączy elementy twórczości i rzemiosła. Pisarz musi być pomysłowym, utalentowanym artystą, ale pisanie to także rzemiosło, żmudna praca wymagająca wiedzy o tym, jak konstruować książkę, jak pisać ciekawe dialogi, jak prowadzić czytelnika przez historię. Pisanie książek jednym przychodzi lekko, inni potrafią pisać książkę latami, czytając ją i poprawiając dziesiątki razy.

Redaktor

Osoba, która dba o jakość tekstu pod względem merytorycznym (treść) i językowym (forma). Redaktor poprawia po autorze lub tłumaczu tekst książki. Poprawki mogą być gruntowne, takie jak zmiana kolejności treści, ujednoczenie kolejnych fragmentów tekstu, sprawdzenie czy w historii nie ma błędów logicznych, niewyjaśnionych wątków, albo zbyt dużej ilości dygresji, czyli niepotrzebnych wtrąceń nie na temat. Redaktor poprawia także błędy językowe i stylistyczne, dba o to, by tekst dobrze się czytało i był zrozumiały. Redaktor zwraca również uwagę na poprawność merytoryczną publikacji. Jeśli redaktor sam nie jest ekspertem w dziedzinie, której dotyczy książka, odsyła ją do specjalisty.